

OBCHODNÍ AKADEMIE PŘEROV

Obchodní akademie a Jazyková škola
s právem státní jazykové zkoušky, Přerov, Bartošova 24

STRATEGIE PREVENCE A ŘEŠENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI ŽÁKŮ ŠKOLY

STRATEGICKÝ PLÁN PODPORY ŽÁKŮ OHROŽENÝCH ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTÍ, ŽÁKŮ MÉNĚ NADANÝCH A ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Příčiny školní neúspěšnosti

Příčinou školní neúspěšnosti mohou být individuální rozdíly v osobnosti žáků, jejich motivace ke studiu a výkonnosti, ale také rodinná výchova. Neprospěch mívá obvykle mnoho příčin, které je třeba včas rozpoznat a podchytit. Školní úspěšnost i neúspěšnost je ovlivňována jednak osobností žáka, např. nízkou odolností vůči zátěži, poruchami učení a chování, zdravotním znevýhodněními žáka, ale také nemotivujícím rodinným zázemím. Žáci mohou být také ohroženi sociálně nežádoucími jevy, mají problémy ve vztazích v rodině nebo ve škole.

Systém podpory žáků ohrožených školní neúspěšností

- Systém podpory žáků ohrožených školní neúspěšností, žáků méně nadaných a žáků se SVP je součástí strategického plánování školy a je v kompetenci výchovné a kariérové poradkyně.
- Kvalita systému péče o žáky ohrožené školní neúspěšností, péče o žáky méně nadané a žáky se SVP je v naší škole pravidelně vyhodnocována při vlastním hodnocení školy a přípravě výroční zprávy, při hospitační činnosti, při inspekční činnosti, při individuálních hodnotících rozhovorech vedení školy s pedagogy.
- Dodržování nastavených podpůrných opatření kontroluje výchovná a kariérová poradkyně i vedení školy.
- Výchovná poradkyně eviduje a průběžně aktualizuje přehled žáků se SVP.
- Výchovná poradkyně na pedagogické radě prokazatelně informuje pedagogický sbor o žácích se SVP a nastavených PO.
- Nastavená podpůrná opatření se vyhodnocují 1x za čtvrtletí/pololetí.
- Žáci se SVP a s IVP vyplňují evaluační dotazník, který vyhodnocuje výchovná poradkyně 1x za pololetí.
- Klima školy významně přispívá k podpoře žáků ohrožených školní neúspěšností, žáků méně nadaných a žáků se SVP. Nastavená podpůrná opatření směřují k nápravě potíží a návratu takových žáků mezi „školsky úspěšné“.
- Pedagogický pracovník pověřený koordinací péče o žáky ohrožené školní neúspěšností a žáky méně nadané – kariérová poradkyně (KP).
- Pedagogický pracovník pověřený koordinací péče o žáky se SVP – výchovná poradkyně (VP).

Východiska pro nastavování podpory ve škole, vyhledávání, identifikace žáků ohrožených školní neúspěšností

- Pro vyhledávání žáků ohrožených školní neúspěšností a žáků méně nadaných užíváme tyto metody pedagogické diagnostiky:
 - pedagogické pozorování žáka v hodině
 - rozhovory se žákem, pedagogem, rodičem, spolupráce se zákonným zástupcem žáka
 - ústní prověřování znalostí a dovedností, písemné zkoušky, srovnávací testy (včetně hodnocení a klasifikace)

- didaktické testy, portfolio žákovských prací, reflexe rozboru výsledků žákovy práce a hodnocení, analýza domácí přípravy žáka a dosavadního pedagogického přístupu
- studium pedagogické dokumentace

Metody a formy práce

- Při výuce žáků ohrožených školní neúspěšností a žáků méně nadaných využíváme tyto formy práce:
 - individuální práce se žákem v rámci individuálních konzultací v konzultačních hodinách vyučujících i v rámci vyučovací hodiny
 - individuální doučování
 - individuální práce s žákem, případně s jeho rodinou
 - zadávání pravidelných úkolů vycházejících ze stanoveného rozsahu a obsahu učiva – zadání práce pro domácí přípravu
 - možnost plnit zadané úkoly v rámci volných hodin ve škole
 - užívání podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu
 - používání kompenzačních pomůcek dle doporučení ŠPZ
 - používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky, v předmětu PEK domácí příprava ZAV, dále pomůcky dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu a lépe ho zvládnout
 - doučování žáků ohrožených školním neúspěchem v rámci Šablon – Rozvoj vzdělanosti na OA Přerov
 - srovnávací testy AGJ (1. a 2. r.)
 - doučovací kurzy AGJ (1. a 2. r.) v rámci JŠ
 - pedagogická intervence pro žáky cizince – posílení výuky ČJ

Jak řešit školní neúspěšnost

Je třeba podpořit žáky tak, aby se co nejvíce zabránilo školní neúspěšnosti:

- nastavením podpůrných opatření k zastavení poklesu výkonu žáků ohrožených školní neúspěšností, žáků méně nadaných, žáků se SVP a návratu takových žáků mezi "školsky úspěšné žáky"
- na základě potřeb žáka zvolit individuální podpůrná opatření

1. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami

- nastavení podpůrných opatření 1. – 5. stupně
- vytvoření PLPP nebo IVP dle doporučení ŠPZ
- podle jejich potřeb a na doporučení ŠPZ mohou být poskytnuty i další druhy podpůrných opatření, např. využití asistenta pedagoga, speciálního pedagoga a dalších odborníků (tlumočnicka českého znakového jazyka, přepisovatele pro neslyšící aj.), poskytnutí kompenzačních pomůcek a speciálních didaktických prostředků, úprava materiálních a organizačních podmínek výuky nebo úprava podmínek přijímání a ukončování vzdělávání (žák s PUP k MZ)

2. Žáci se SPUO (dysgrafie, dysortografie, dyslexie aj.)

- nastavení podpůrných opatření 1. – 5. stupně za účelem kompenzace nedostatků s pomocí speciálně pedagogických metod a postupů na základě diagnostiky a doporučení ŠPZ (PPP nebo SPC), integrace žáka a vytvoření PLPP nebo IVP

3. Žáci zdravotně znevýhodnění

- nastavení podpůrných opatření 1. stupně – 1. fáze: přímá pedagogická intervence, zohlednění absence související se zdravotními komplikacemi a omezeními, příp. zpracování PLPP/IVP (ze zdravotních důvodů)

4. Žáci sociálně znevýhodnění

- motivace žáka k učení, spolupráce s rodinou, přístup k internetu ve škole, práce s klimatem třídy a začleňování těchto žáků do majoritního kolektivu

5. Žáci s vysokou absencí

- jsou velmi často ohroženi školní neúspěšností
- včas těmto žákům nabídnout podporu při zvládnutí zameškané látky – plán dostudování učiva a stanovení termínů dozkoušení a doklasifikace, konzultace s žákem a rodiči/ZZ, harmonogram a různé způsoby podpory žáka

Žáci ohrožení školní neúspěšností – hodnoceni nedostatečně z jednoho nebo více předmětů nebo žáci neklasifikovaní

Postup při řešení školní neúspěšnosti – podpurný program:

- Jedním z hlavních opatření je spolupráce s rodiči/zákonnými zástupci (ZZ) žáka.
- Důležité je včasné a bezodkladné nastavení podpurných opatření (PO). V praxi to znamená nečekat na klasifikační porady, ale komunikovat o specifických vzdělávaných žáků a o jejich projevech, jakmile jsou zřejmé.
- Nejpozději však na konci každého čtvrtletí třídní učitelé (TU) prokazatelně informují rodiče/ZZ o (ne)prospěchu a chování žáka ve škole.
- TU domluví jednání s rodiči a žáky, kteří v daném čtvrtletí neprospívají (hodnoceni nedostatečně nebo dostatečně, ale vyučující vyhodnotí vývoj jako rizikový) nebo jsou neklasifikovaní, a to za přítomnosti TU, rodič/ZZ, žák, učitelé dotčených předmětů, ve kterých žák neprospívá nebo je neklasifikován, případně kariérový poradce. Z tohoto jednání bude pořízen stručný zápis, který podepisují všechny zúčastněné strany (škola, rodič/ZZ, žák). Stanoví se termín další schůzky, na které se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu. Za vyvolání jednání s rodiči a jeho koordinaci a realizaci odpovídá TU.
- Zvolí se vhodné postupy a opatření vedoucí k nápravě.
- Nastaví se PO 1. stupně, která slouží ke kompenzaci mírných potíží ve vzdělávání žáka formou mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy. PO 1. st. jsou v plně kompetenci školy. Učitel je realizuje bezodkladně.
- Přímá podpora ve výuce – individualizovaná pomoc učitele: individualizace výuky, individuální přístup (např. přesazení žáka, poskytnutí delšího času na vypracování úkolů, preference ústního nebo písemného ověřování učiva, plán práce a úkolů, plánované termíny zkoušení, individuální konzultace, pomoc spolužáka, doučování se spolužáky, partnerské učení aj.).
- Vyhodnocení nastavených PO se realizuje 1x za čtvrtletí.
O: KP/TU/vyučující dotčených předmětů
- Pokud žák překoná potíže, realizace PO bude ukončena.
O: KP/TU/vyučující dotčených předmětů
- Pokud selže individualizovaná podpora žákovi a ten je v prvním pololetí neklasifikován nebo hodnocen nedostatečně a jeho vyučující vyhodnotí další vývoj jeho výkonů jako rizikový, nabízí se žákovi a jeho zákonným zástupcům další vhodná opatření (např. doučování jiným vyučujícím apod.). Žák, učitelé a rodiče/ZZ se dohodnou na společné podpoře žáka a svých povinnostech, které z toho pro ně vyplývají.
- Vyhodnocení nejpozději do 3 měsíců/1x za čtvrtletí (realizuje se také pravidelně na každé pedagogické radě – čtvrtletní, pololetní).
O: KP/TU/vyučující dotčených předmětů
- Po uzavření čtvrtletní/pololetní klasifikace navrhnou třídní učitelé ve spolupráci s vyučujícími dotčených předmětů a členy Školního poradenského pracoviště (ŠPP) žáky ohrožené školním neúspěchem a stanoví systém podpory pro další období.
- Pokud zvolené strategie nepovedou k pozitivním změnám v práci se žákem, je vhodné doporučit rodičům nebo zákonným zástupcům žáka, aby požádali o vyšetření žáka školským poradenským zařízením. Škola by měla v součinnosti se žákem a jeho ZZ zajistit předání informací a podkladů o

poskytnutých PO školskému poradenskému zařízení. Výchovná poradkyně vyplní žákovi Dotazník pro SŠ a odešle do ŠPZ.

O: VP

Žák ohrožený školní neúspěšností z důvodu vysoké absence

- Vysoká absence žáka ohrožuje jeho školní úspěšnost.
- Je-li žáková absence vyšší než 25 % hodin výuky v dotčeném předmětu nebo žák má více než 100 zameškaných hodin za pololetí, dle školního řádu je neklasifikován ze všech předmětů.
- TU vyvolává se jednání s rodiči/ZZ žáka s vysokou absencí za přítomnosti TU, žák a rodič/ZZ, případně učitel dotčeného předmětu. Z tohoto jednání bude pořízen stručný zápis, který podepisují všechny zúčastněné strany (škola, rodič/ZZ, žák). V případě potřeby se stanoví termín další schůzky, na které se vyhodnotí úspěšnost zvoleného postupu. Za vyvolání jednání s rodiči a jeho koordinaci a realizaci odpovídá TU.
- Stanoví se podpora žákovi tak, aby byl schopen kompenzovat svou absenci (plán práce, termíny zkoušení, obsah učiva, možnost individuální konzultace, doučování se spolužáky atd.).
- 1. krok – prostředkem podpory 1. st. je individualizovaná pomoc učitele – etapa přímé podpory žáka ve výuce učitelem: individualizace výuky, individuální přístup (např. poskytnutí delšího času na vypracování úkolů, preference ústního nebo písemného ověřování učiva, plán práce a úkolů, domácí příprava, plánované termíny zkoušení, stanovené termíny doklasifikace, individuální konzultace, pomoc spolužáka, doučování se spolužáky aj.).
- Vyhodnocení nastavených PO se realizuje nejpozději do 3 měsíců.
O: KP/TU/vyučující dotčených předmětů
- Pokud žák překoná potíže, realizace PO bude ukončena.
O: KP/TU/vyučující dotčených předmětů
- V případě nutnosti stanovit další postup – viz výše.
- Je-li vysoká absence žáka způsobena zdravotním znevýhodněním, je možné žákovi nastavit PO 1. st. bez PLPP se zohledněním absence (na základě lékařského doporučení) nebo IVP ze zdravotních důvodů.
O: VP
- Jsou-li důvodem vysoké absence závažné zdravotní důvody, je v kompetenci TU doporučit žáka k (ne)klasifikaci.
- Vyhodnocení nastavených PO se realizuje nejpozději do 3 měsíců.
O: VP/KP/TU/vyučující dotčených předmětů
- Pokud žák překoná potíže, realizace PO bude ukončena.
O: VP/KP/TU/vyučující dotčených předmětů

Žák ohrožený školní neúspěšností z důvodu SVP (SPUO)

- Nastaví se PO 1. stupně.
- Podpora v 1. stupni PO se uskutečňuje ve 2 fázích:
 1. přímá podpora ve výuce
 2. Plán pedagogické podpory (PLPP)
- 1. krok – prostředkem podpory 1. st. je individualizovaná pomoc učitele – etapa přímé podpory žáka ve výuce učitelem: individualizace výuky, individuální přístup (např. přesazení žáka, poskytnutí delšího času na vypracování úkolů, doplňovací pravopisná cvičení místo diktátů, preference ústního nebo písemného ověřování učiva, plán práce a úkolů, plánované termíny zkoušení, individuální konzultace, pomoc spolužáka, doučování se spolužáky aj.).
- Vyhodnocení nastavených PO se realizuje nejpozději do 3 měsíců.
O: VP/TU/vyučující dotčených předmětů
- Pokud žák překoná potíže, realizace PO bude ukončena.
O: VP/TU/vyučující dotčených předmětů
- V případě nutnosti stanovit další postup – 2. krok: pokud již přímá podpora ve výuce nepostačuje, učitel vstupuje do další etapy Plánu pedagogické podpory (PLPP).

PLPP zpracuje škola, doporučuje se spolupráce s rodiči a písemný informovaný souhlas žáka a ZZ.
O: VP/TU/vyučující dotčených předmětů

- Vyhodnocení PLPP nejpozději do 3 měsíců/1x za čtvrtletí (realizuje se také pravidelně na každé pedagogické radě – čtvrtletní, pololetní).
O: VP/TU/vyučující dotčených předmětů
- Realizace plánu pedagogické podpory pro neprospívající žáky: pokud selže individualizovaná podpora žákovi a ten je v prvním pololetí neklasifikován nebo hodnocen nedostatečně či dostatečně a jeho vyučující vyhodnotí další vývoj jeho výkonů jako rizikový, nabízí se žákovi a jeho zákonným zástupcům podpurný plán – PLPP (vyhodnocení nejpozději do 3 měsíců/1x za čtvrtletí).
O: VP
- Pokud zvolené strategie nepovedou k pozitivním změnám v práci se žákem, je vhodné doporučit rodičům nebo zákonným zástupcům žáka, aby požádali o vyšetření žáka školským poradenským zařízením. Škola by měla v součinnosti se žákem a jeho ZZ zajistit předání PLPP školskému poradenskému zařízení.
O: VP
- Pokud žák vstupuje do inkluzivního modelu vzdělávání s již stanovenou diagnózou, na které se obvykle podílí ŠPZ, škola nastavuje taková opatření, která vyplynou z doporučení ŠPZ, případně dalších odborníků, a je tedy možné vřazení žáka do vyššího stupně podpory (2. – 5. stupeň PO), a to bez IVP nebo s IVP.
O: VP
- Pro žáky s přiznanými PO 1. st. – zpracování PLPP dle doporučení ŠPZ, vyhodnocení nejpozději do 3 měsíců na společné schůzce s žákem (případně při ukončení podpurných aktivit, pokud žák překoná obtíže), v případě nutnosti stanovit další postup.
O: VP
- Pro žáky s přiznanými PO od 2. st. – zpracování IVP dle doporučení ŠPZ, vyhodnocení (1x za rok)
O: VP
- Autoevaluace – evaluační dotazníky pro žáky se SVP, PLPP a IVP, vyhodnocení (1x za pololetí)
O: VP

Systém péče o žáky ohrožené školní neúspěšností, žáky méně nadané a žáky se SVP

- individualizovaná pomoc učitele, 1. etapa přímé podpory žáka ve výuce učitelem – bez PLPP
O: vyučující/TU
- zpracování plánu pedagogické podpory (PLPP) pro žáky s přiznanými podpurnými opatřeními prvního stupně, realizace a vyhodnocení PLPP (nejpozději do 3 měsíců/čtvrtletní/pololetní)
O: VP/KP/TU/vyučující
- zpracování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) pro žáky s přiznanými podpurnými opatřeními od druhého stupně, realizace a vyhodnocení IVP (1x za rok)
O: VP
- zpracování individuálního vzdělávacího plánu (IVP) z jiných závažných důvodů, realizace a vyhodnocení IVP (1x za pololetí/šk. rok)
O: VP
- evaluační dotazníky pro žáky se SVP, PLPP a IVP – vyhodnocení (1x za pololetí)
O: VP
- spolupráce s rodiči/ZZ žáků ohrožených školním neúspěchem, žáků méně nadaných a žáků se SVP (dle potřeby – na třídních schůzkách, 1x za 3 měsíce – po čtvrtletní a pololetní pedagogické radě, individuální jednání)
O: VP/KP/TU

Spolupráce s externími subjekty

- V souvislosti s žáky ohroženými školním neúspěchem, žáky méně nadanými a žáky se SVP škola spolupracuje s těmito školskými poradenskými zařízeními: PPP a SPC Olomouckého kraje.

Podpora a vzdělávání pedagogů

- Účast pedagogů v seminářích DVPP nejen v oblasti podpory žáků ohrožených školním neúspěchem, žáků méně nadaných žáků a žáků se SVP.
- Spolupráce učitelů s výchovnou a kariérovou poradkyní.

Strategie je platná od 1. 9. 2019.

Přerov 28. 8. 2019

Zpracovala: Mgr. Magda Štukheilová, výchovná poradkyně